

DE SPINSELS

A.F. Harrold en Emily Gravett (ill.)

Clavis

(door Emilie Vanpeteghem)

OVER DE MAKERS

A.F. Harrold is an English poet (1975-present). He writes and performs for adults and children, in cabaret and in schools, in bars and in basements, in fields and indoors. He had his work on BBC Radio. He is active in schools work, running workshops and slams and doing performances at ungodly hours of the morning, and has published several collections of poetry. He is the owner of many books, a handful of hats, a few good ideas and one beard.

(<http://www.lovereadings4kids.co.uk/author/3152/A.-F.-Harrold.html>)

De Engelse illustratrice en prentenboekenmaakster **Emily Gravett** is een van de toonaangevende illustratoren in haar land. Ze ging van school toen ze zestien was, om acht jaar rond te reizen door Engeland, Schotland en Wales. In 2001 begon ze aan een studie illustreren aan de universiteit van Brighton. In 2004 voltooide ze deze studie. Ze won sinds haar debuut in 2002 verschillende prijzen, waaronder de Macmillan Prize voor illustratie. Haar prentenboeken bevatten vaak speelse elementen, zoals gekartelde randen of afgescheurde hoeken, postkaarten... en zijn ook soms interactief van opzet. (www.leesplein.nl)

EERSTE INDRUKKEN

Vooraf

- Sprak de omslagillustratie je aan? Werd je nieuwsgierig?
- Is het een boek dat je aandacht zou trekken in de boekhandel of bibliotheek?
- Wat was je eerste indruk van dit boek voor je het verhaal las?

Vragen over het verhaal

- Vind je het onderwerp interessant?
- Vind je het een origineel verhaal?
- Wilde je verder lezen? Wilde je weten hoe het verder ging en hoe het zou eindigen? Waarom (niet)?
- Is *De Spinseels* een vrolijk of een ernstig boek? Of misschien wel allebei? Moet je erbij lachen of zette het je vooral aan het denken? Waarom?

Vragen over de schrijfstijl

- Dit verhaal bevat een aantal heel speciale gebeurtenissen. Stelden de juryleden zich hier vragen bij? Of kan de auteur zo goed schrijven/vertellen dat ze het verhaal helemaal geloven?

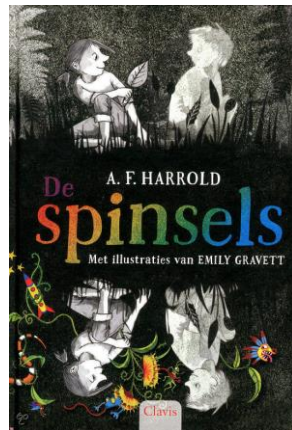
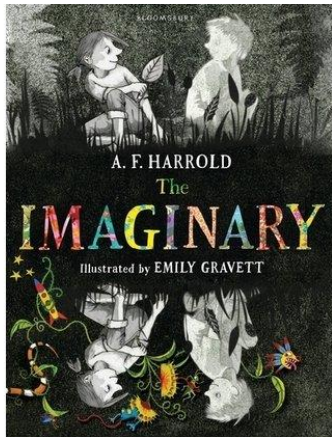
- Heb je genoten van de fantasie in dit verhaal?
- De gebeurtenissen volgen elkaar in snel tempo op. Stoort dit de juryleden of brengt het juist vaart in het verhaal?

Openingszin

'Amanda was dood. De woorden voelden als een gat in mijn binnenste, alsof hij in een put tuimelde.'
(p.13)

- Is dit een goede openingszin?
- Had je meteen zin om verder te lezen om te weten wat er gebeurt?

Spinsels

- Welke titel vinden jullie de mooiste?
- Wat zijn spinsels? (Spinsels zijn denkbeeldige vriendjes die levensecht lijken. De spinsel van Amanda is haar beste vriend.)
- Vinden jullie spinsels een goede naam? Zouden jullie ze anders noemen?
- Wat vinden jullie van denkbeeldige vrienden?
- Geloven jullie in denkbeeldige vrienden?
- Zouden jullie graag een denkbeeldige vriend hebben? Hoe zou hij/ zij eruit zien? Over welke eigenschappen moet jullie denkbeeldige vriend beschikken? Welke avonturen zouden jullie beleven?
- De mama van Amanda accepteert dat haar dochter een denkbeeldig vriendje heeft. Rudger krijgt zelfs een stoel aan de eettafel en mama spreekt Rudger aan. De moeder van Julia (een vriendinnetje) wil onmiddellijk psychologische hulp inschakelen als haar dochter over een denkbeeldige vriendin (Veronica/Rudger) begint. Welke moeder denken jullie dat de beste aanpak heeft? Waarom?

Illustraties

- Wat vinden jullie van de illustraties in het boek?
- Passen de tekeningen bij het verhaal?
- Vertellen de tekeningen wat er in het verhaal gebeurt? Sluiten de illustraties aan bij de sfeer in het verhaal?

RECONSTRUCTIE VAN HET VERHAAL

Je kan aan de hand van de illustraties het verhaal opnieuw vertellen en bespreken. Kopieer de illustraties. Schrijf zinnen, gebeurtenissen of gedachten doorheen de tekeningen.

Bijvoorbeeld: De ontmoeting, meneer Vink en zijn spinsel, het ongeluk, de bibliotheek, Veronica.

De ontmoeting

*** Illustratie p.18, de ontmoeting met Rudger**

‘Ze ging weer op de rand van het bed zitten, tilde een voet op haar knie, trok aan de knoop en stak de schaar tussen de strakke veters en de tong van haar schoen. (p.17)

Vragen:

- Hoe verliep die ontmoeting met Rudger? (ze gooide die schoenen vlug in haar kast en die vlogen tegen een jongen)
- Ze is helemaal niet onder de indruk als Rudger verschijnt. Ze schrikt niet, is niet verbaasd of denkt helemaal niet dat ze een spook ziet. Past dit bij haar persoonlijkheid?
- Hoe zouden jullie reageren als je plots mensen ziet die anderen niet zien?

Meneer Vink en zijn Spinsel

*** Illustratie p.31, de kennismaking met meneer Vink**

‘Behoedzaam ging ze achter haar moeder staan en omhelsde haar. Moeders zijn dol op dit soort dingen. Daarna kon Amanda makkelijk nieuwsgierig zijn.’ (p.30, Amanda ontmoet meneer Vink)

Vragen:

- Wie zijn die meneer Vink en zijn Spinsel?
- Waarom zijn ze geïnteresseerd in Amanda? (Om te kijken of ze een Spinsel kan herkennen. Zo weet meneer Vink dat zij waarschijnlijk ook een denkbeeldige vriend heeft)
- Waarom heeft meneer Vink Spinsels nodig?

*** Illustratie p.78, Meneer Vink en zijn wijde mond**

‘Meneer Vink had geen normale mensentanden. Ze waren allemaal identiek: bot en vierkant, en ze draaiden rond en rond. Ze liepen in keurige rijen, tot helemaal achter in zijn hoofd.’ (p.78)

*** Illustratie p.52, Amanda speelt verstoppertje met de babysit en plots ziet ze het gezicht van het meisje.**

‘Een asgrijs meisjesgezicht, omlijst door lange zwarte haren, als een gordijn. Het had een akelig dunne mond en keek droevig.’ (p.56)

Vragen:

- Hoe reageert Amanda op de komst van het meisje? Waarom wordt Rudger zo kwaad op haar? (‘Hij werd helemaal gek van haar. Knettergek. Hij dacht dat ze vrienden waren, beste vrienden, en ze wou niet eens naar hem luisteren. Hij had zojuist de angstaanjagendste ervaring van zijn korte leventje gehad.’ p.67)
- Vinden jullie dat Amanda teveel aan zichzelf denkt en te weinig om Rudger zijn gevoelens geeft?
- Wat vinden jullie van Meneer Vink zijn spinsel?

Het Ongeluk

*** illustratie van het ongeluk (p.82-83)**

‘Amanda zuchtte. Haalde diep adem. Ze wilde Rutger niet kwijt. Met hem kon ze de wildste avonturen beleven. (...) Ze bereikte hem op een fractie van een seconde voor een oude blauwe auto piepend, dampend en schokkend tot stilstand kwam precies op de plek waar zij net had gelopen. (p.74)

Vragen:

- Begrijpen jullie waarom Amanda haar eigen leven op het spel zet voor een denkbeeldige vriend?
- Is Rudger voor Amanda zomaar een denkbeeldige vriend of haar beste vriend?
- Zouden jullie alles doen voor jullie beste vriend(in)?

De Bibliotheek

* illustratie p.93, afbeelding kat (rood en blauw oog)

- 'Ik zie je', zei een stem. (p.88)
- 'Ik geloof in je Rudger. En ik ga je niet zomaar laten vervagen.' (p.90)

Vragen:

- Past een sprekende kat in dit verhaal?
- Zijn jullie blij met deze redding?

* illustratie van de bibliotheek. (p.102-103)

- 'Het is de leukste soort binnen als het regent.' (p.98)
- 'Dit is de plek waar spinsels, mensen zoals jij en ik, kunnen rondhangen tussen twee opdrachten door.' (p.105)
- 'Het leek alsof hij een tekenfilm binnenliep na een dag te hebben geleefd in een ondertitelende Frans zwart-wit film.' (p.100)
- 'Deze plek is gemaakt van verbeelding.' (p.105)

Vragen:

- Van wie komt die uitspraak? (Amanda) Zijn jullie het met haar eens? (' Het is de leukste soort binnen als het regent.' p.98)
- Waarom is deze tekening afgebeeld in kleur? (Ook de ogen van de kat waren in kleur. Een rood oog en een blauw oog.)
- Is de bibliotheek echt?
- Zou jij graag eens in zo een bibliotheek vertoeven?
- Wat is het Praatje? (' Sommige kinderen hebben geweldig veel verbeelding en verzinnen ons. Ze creëren spinsels en we zijn de beste vrienden en dat is allemaal leuk en keurig, en dan worden ze ouder en verliezen ze belangstelling en worden wij vergeten. Op dat moment beginnen we te vervagen. Gewoonlijk is dat het einde, je opdracht is afgerond, je gaat in rook op en wordt meegevoerd door de wind. Maar als wij je vinden voor dat gebeurt, of als een van onze collega's je ziet, dan kunnen we je hierheen brengen, waar het veilig is. p.105)
- Wat zou je aan al die denkbeeldige vrienden vragen?
- Wat is het mededelingsbord? ('Dit zijn de kinderen', zei Emily terwijl ze naar de foto's wees, ' die spinsels nodig hebben, of die een spinseel willen, maar niet genoeg verbeelding hebben om er een te verzinnen. Dat kan alleen een echt sprankelend kind, het is zeldzaam.' (p.107, zoals Amanda)

Veronica

Illustratie p.148-149: Rudger – Veronica

Illustratie p.162: Hij duwt Julia van de trap

Vragen:

- Hoe komt Rudger bij Veronica terecht?
- Rudger is nog steeds zichzelf maar in een andere gedaante. Hoe komt dit?
- Begrijpen jullie waarom Rudger Julia een duw geeft zodat ze van de trap valt?
- Zouden jullie dit ook gedaan hebben?

Rudger en Amanda

Illustratie p.182-183: Rudger is eindelijk bij Amanda.

Illustratie p.198-199: Amanda probeert Rudger te redden

- 'Amanda!', riep Rudger weer. Vanuit zijn wanhoop, zijn paniek en zijn woede vond hij weer kracht. 'Help me!' (p.194)
- 'en toen kwam het terug. Alles' (p.196)
- 'En daarna wist hij niets meer. Niets meer. Niets meer.' (p.220)
- 'Meneer Vink, een grote man met een glimmend kaal hoofd en felgekleurde kleren, begon te krimpen. (p.217)
- 'Hij werd oud, heel erg oud.' (p.218))

Vragen:

- Wat vonden jullie van de verhaallijn in het ziekenhuis?
- Vinden jullie dat meneer Vink zijn verdiende loon kreeg?

Einde

Illustratie p 224-225: Rudger en Amanda, Lizzie en Vriezer gaan samen naar huis.

- 'Wat is het?' vroeg hij enthousiast. 'Wat is het vandaag?'
'Zie je dat dan niet?' zei Amanda en ze ging kronkelend naast hem liggen. Ze stak haar arm uit en zette een paar schakelaars aan. Lampjes gonsden en zoemden. 'Rudger, mijn vriend, het is alles wat je maar wilt.' (p.232)

Vragen:

- Wat vinden de juryleden van het einde?
- Vragen ze zich af welke avonturen Amanda en Rudger nog gaan beleven? Zouden jullie graag nog een verhaal over de Spinsels lezen?
- Denken jullie dat Rudger later zal vervagen en verdwijnen? Zal Amanda hem vergeten?

BESPREKING VERHAALELEMENTEN

Personages

- Rutger
- Amanda
- Meneer Vink
- Het meisje
- Mama
- Zinzan (de kat)
- Emily
- Vriezer

Zoek naar citaten of gebeurtenissen in het boek die het karakter of de gevoelens van de personages typeren. Bespreek ze samen met de juryleden. Ontdek zo samen met hen de personages uit dit verhaal en hoe de juryleden tegenover hen staan.

Bijvoorbeeld:

- Sommige kinderen hebben veel aandacht van hun ouders nodig. Amanda was nooit zo'n kind geweest. Ze was altijd heel tevreden in haar eentje. Als klein meisje zat ze uren tussen de grote vellen papier en dozen vol potloden en kleurpotloden, waarmee ze landkaarten en monsters tekende en avonturen voorbereidde. (p.34) Ze was dolgelukkig als ze op haar bed zat te lezen of de oceaan overzeilde. (p.35)
- 'Rutger was juist dol op veranderingen, hij hield ervan hoe Amanda elke kamer die ze binnenkwam tot in de details inkleurde met haar verbeelding. Van een lampenkap maakte ze een exotische boom, een archiefkast werd een kist met een geroofde piratenschat, een slapende kat een tikkende tijdbom.' (p.14)

- 'Het probleem met Amanda was dat ze nooit iets in de gaten had, beseft Rutger.' (p.69)
- 'Stiller dan een stilte kan het niet worden, maar Rudgers stilzwijgen groeide elke minuut. Dat ze hem fantaseerde, betekende niet dat ze geen rekening hoefde te houden met zijn gevoelens.' (p.70)
- 'Daarom heeft ze jou waarschijnlijk bedacht', zei de kat. 'Als antwoord op een vraag waar ze geen antwoord op kreeg.' (p.94)
- 'Het verbaasde hem dat hij zo veel honger had. Wat hij liet liggen, at Amanda altijd bereidwillig op, en meestal moedigde ze hem aan om alles te laten liggen.' (p.104)
- 'Ik ben oud Rudger', zei Vriezer en hij geeuwde weer. 'Ik heb er al heel veel gekozen. Nu wacht ik gewoon op mijn laatste opdracht. Nog eentje, en dan ben ik klaar om te vervagen.' (p.145)

Uitgebreidere bespreking van de personages

- Welk personage vind je het leukst en waarom?
- Zijn er te veel of te weinig personages in het verhaal? Waarom?
- Welke invloed hebben de personages op elkaar?
- Zijn alle personages even belangrijk? Zou je een personage kunnen weglaten? Waarom (niet)?
- Met welk personage kan je je het best identificeren? Kan je ook aangeven waarom?

Vertelperspectief

Aanvankelijk wordt het verhaal afwisselend vanuit zijn perspectief en dat van Amanda verteld. Maar als zij een auto-ongeluk krijgt en door een ambulance wordt afgevoerd, blijft Rudger achter en volgen we alleen hem in zijn pogingen haar te vinden.

Recensies

Er zijn recensies over dit boek verschenen dat je met de juryleden kan bespreken. Je kan de recensies op kaartjes schrijven (eventueel versiert met kleine illustraties uit het boek). Laat de juryleden een kaartje kiezen. Zijn ze het eens met de recensenten of juist niet? Waarom wel? Waarom niet?

Bijvoorbeeld:

- Vanaf de eerste zin van het verhaal is de lezer geprikkeld. 'Die avond opende Amanda Sprokkel de deur van haar kleerkast en hing haar jas aan een jongen.' Natuurlijk wil de lezer dan weten wat die jongen in die kast doet. (<http://www.pluizuit.be/content/de-spinsels>)
- Een heel optimistisch 'feelgood'-verhaal met erg sprekende illustraties die perfect bij het verhaal passen. (<http://www.pluizuit.be/content/de-spinsels>)
- De tekeningen van Emily Gravett zijn speels en soms ook eng. Ze maken het verhaal sterker. (<http://www.pluizer.be/kinderboeken-jeugdboeken/de-spinsels>)
- Het boek opent een venstertje in je hoofd naar (kinderlijke) fantasie. Het toont de kracht van verbeelding. (<http://www.pluizer.be/kinderboeken-jeugdboeken/de-spinsels>)
- Het wordt luguber en behoorlijk absurd maar de kracht van *De Spinsels* zit hem erin dat de denkbeeldige figuren geloofwaardig blijven. Het zijn echte karakters, ondanks dat ze niet echt bestaan en zich snel aanpassen. Ze worden gevormd naar de gedachten van de vrienden bij wie ze horen. Vrienden die precies zo zijn, zoals wij ze willen hebben. Het is mooi en beangstigend tegelijk, maar het bestaat dus ook alleen maar in de verbeelding. (<http://www.jaappleest.nl/recensies/jeugdboek/ludger-bestaat-niet-maar-eet-wel-mee>)

Tot slot

- Zou je het boek aanbevelen of niet? En hoe?
- Wat heeft jou het meest geraakt in dit verhaal?
- Heb je iets geleerd uit het verhaal of onthouden dat je belangrijk vindt?
- Zijn er dingen die je graag aan de auteur zou willen vragen?

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken lezen we' en dan op de groep en het boek in kwestie.